

Телеграма Феодосію Роговому
с. Устимівка
Глобінського району
Вітасмо, Феодосію Кирилівчу!

Журналісти «Молодої громади» щиро здоровлять Вас, визначного письменника нашої доби, з присудженням Вам Державної премії України імені Т. Г. Шевченка.

Пишаємося тим, що Ваше мужнє слово вигранувалося і на шпальтах нашої газети. Нових натхнень і творчої наснаги Вам. Хай Бог пошле здоров'я ще довго стояти на козацькій сторожі правди, справжності, добра.

Молодогромадівці.

УКРАЇНА—ЙОГО МОЛИТВА

«...Верши своє і не служи чужому. Душі не зупинити, коли вона праведна...»

Феодосій РОГОВИЙ.

Звершилося природне, боговгодне діло: нарешті належно поціновано роман Феодосія Рогового «Свято останнього млива». Хто читав його одразу по виході в «Радянському письменнику» року 1982-го, той, певно, згодиться: то було таке, наче після коржів-жильяників скуштував великодньої, освяченої в храмі, паски. Тільки брала гнівана, бунтівна печаль: допоки ж ви, псарі мараматичної влади, стоятимете на заваді прибутній воді українського слова, українського духу?

Що роман нашого земляка — значне літературне явище, яке, здавалося, унеможливило з'яву після нього пісних повістей, — з цим згодні були провідні критики. Були й спроби висунути твір на державну премію нині упокоєного в Бозі Союзу, та документи «на Роговагоз в київських керівних апаратах обов'язково губилися і виривали тільки тоді, коли минали строки висунування.

Хвала вам, хитрі спілчанські апаратики, завдяки закулісним інтригам яких багатостраждальний роман, роками солений ідеологічно пильними видавцями, а при друзі крайній перелякани-

ми редакторами, одержує Шевченківську премію не колоніальної, а вільної Держави України!

Україна завжди була його молитвою, Україна і українці. Крізь завивання ідеологічної хуги він намагався сказати безумілому від «великих перетворень» соціуму, що він згине без закоріненості в рідну землю, мову, пісню, легенду, без народного звичаєвого права, під каблуком недостойних зверхників — босаків духу.

Кому могли подобатися такі погляди? А виношувалися вони і вигранувалися в слово тоді, коли Феодосій Роговий працював у «Комсомольці Полтавщини». Він навіть було квартиру в Полтаві одержав. У квартирі тій стояв письменний стіл та розкладачка, і вічно ночував хтось із бездомних хлопців «комсомольця», і приходили на розмову літстудійці Феодосія Кирилівича, багато з яких протоптали-таки собі стежку у літературу...

Але «Свято останнього млива» — роман-рекаїєм і роман-надію на воскресіння селянської Атлантиди — міг написати тільки він, «діда» Роговий, «куркуль», сільський учитель, залюблений у Шевченка і європейську психологічну прозу... Він написав «Свято...», бо зберіг себе в буднях. Бо одного дня спустив прямо через балкон на запилу ван-

тажку свого письменного стола — і покотив у рідне Посулля. О, як вразрадувалися тоді хлопці з двох домів — білого й червоного, які хоч і не знали української мови настільки, щоб вчитати нариси й оповідання Рогового, але нюхом чули — ця проза дихає тим незнищеним українством, за виполовання якого їм і платять допуском до жиреньких годівниць...

Такі «Комсомольці» втрапила провідного нарисовця, устимівська дівчора одержала вчителя, який її любив усім серцем, а українська література — три романи — «Свято...», «Поруки для батька» і «Великі поминки» — енциклопедію українства.

Він вчасно прийшов у газету — на ханлі суспільної відлиги. Він вчасно з неї пішов, щоб не принижувати себе саморуйнівою брехнею про «подвиги» комсомольських ентузіастів, яких від молодіжної газети щодень та настійливіше вимагали два об'єми й два ЦК...

...Два роки тому, коли був ювілей «Комсомольця», на прохання газети, яка колись була і мосю, я брала в нього інтерв'ю.

Ми зустрілися в Полтаві на великому, республіканського значення, і вельми різношерстому культурницькому зібранні. І мене вразило, яким він був самотнім у цьому залі, де багато хто навіть запобігав перед ним. І чомусь позадріла отій його одніючості в юрбі...

Галина АНТИПОВИЧ.